

„Edinost“

Iz vsakega enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer

Naročnina znaša:

za celo leto 34 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnina je plačevati naprej. Na naročnik brez priložene naročnine se upravnica ne odra.

Obakarnah v Trstu se prodajajo poštne znamke št. 6 stotink (3 nč.); i en Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

Se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnina in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inšeratov v ulici Molinaccio št. 3. II. nadst.

izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Slovenskim socijalnim demokratom.

Gospod urednik „Edinosti“! Kakor čitam v Vašem cenjenem listu, ste na Slovenskem, in zlasti tudi na Trškem, poleg drugih narodnih, političnih, oziroma versko-obrednih nasprotnikov dobili tudi še drugo gardo, ki Vas pa noče čuvati ali podpirati v brambi proti mogočnim narodnim vragom. Jaz bi tega ne bil pričakoval. Dokazano je namreč, tudi brez dokazov slovenskega Koseskega, da so Slovenci v obče bistre glave, ki takoj razsodijo, kje je pšenica in kje je ljujka, in da se tudi delavci izogibajo napačnih in celo nevarnih potij. No, zmotil sem se nekoliko, ker imam naravo, da preveč ugodno gledam od začetka, in me morajo še le skušnje poučiti, koliko naj popravim dobroglednost svojo. Motil sem se namreč glede na Slovence v mnogih pravstvenih stvarih, katerih pa ne bom omenjal tej priliki. Le na to opozarjam, da sem dobil ne le od Slovencev, temveč tudi od drugih Slovanov naposled skupen vtis, da se preveč po o p i š e ravna po tujem. Kar so slučajno zasledili ali se naučili v tujih šolah ali po tujih knjigah, pa hočejo takoj prenašati tudi na domača tla, ne da bi kaj mislili, ali se tuja šega, tuji nauk tudi res prilaga našemu narodu in doseadanju razvoju njegovemu. Jaz sem se tudi že predjednim rodom mnogokaj naučil in celo od najglobljih dose-danjih tujih mislilcev, a sem mečil, da take robe, če je tudi imenitna do vruga, ne smem kar slepo prodajati tudi doma na Slovenskem. Tega pravila pa se v „moderni“ slovenski dobi mnogokateri nočejo držati in celo učeni bogoslovci hočejo tu in tam le v preveliki ali celo škodljivi meri kazati svojo in še kako posvetno specifično modrost.

Da se tudi med bolj priprostim ljudmi nahajajo taki, ki bi radi pokazali doma vse, kar znajo, je manje čudno, ker treba velike razsodnosti, da zadenemo pravo, kaj naj povemo od tega, kar — mislimo, da vemo! In kaj naj zamolčimo od vsega tega, kar smo slišali ali videli na tujem, med drugimi narodi in — ob drugih razmerah!!

V Vašem listu pa čitam, da so med delavci nastopili tudi taki možaki, ki so svoj razum izbistrili ali napolnili s tujimi nauki o tem, kar bi bilo delavskemu stanu potrebno ali na propeh. Pravite celo v „Edinosti“, da si ti najbolj izobraženi gospodje med delavci, katerim se ponujajo za voditelje, prisvajajo celo znanje skupne sociologije ali vsaj vsega tega, kar spada v vrsto praktičnega socijalizma. Delavci slovenske, kakor trdite, so krstili po tuje in jih imenujejo „socijalne demokrate“. Te tako krščene delavce poučujejo z nauki, ki so bili zasnovani za tujen narod in ob drugih razmerah!

To je jako čudno, gospod urednik! Povejte tem gospodom še enkrat, da niso na pravi poti, ker poti, na katere kažejo oni, so že obsojene, in sicer pred jednim rodom! Povejte jim, da so se Židje od začetka do danes usiljevali delavcem, nemškimi in drugih narodov, za učitelje in za voditelje. Povejte jim, da so ti Židje nauke prirejali po svoje; da so dobre nauke kradli, pačili in za svoje prodajali, kakor prodajajo vsakovrstno materialno in duševno blago, vselej, seveda za — dober denar!

Poprašajte voditelje slovenskih delavcev, kolikor se imenujejo socijalni demokratje, ali ne vedo še nič, da se židovski viši in istovrstni kolegi njihovi danes že sami sramujejo tatvine in spak, ki so jih zagrešili oni in njih predniki, kakor rečeno, že pred dobrimi tridesetimi leti! Ravno poslednje mesece se je razposlala med svetknjiga, katera ovaja

vse sleparije, katere so uganjali Engels in tovariši, to je prvi učenci Marxovi ali součitelji njegovi. Židje vidijo sleparije in že sami kažejo na blamažo, obseženo v tem, da so krščanske, ali, kar je vsejedno, nežidovske delavce po vsej Evropi zavajali ali zapeljevali.

Na Slovenskem je bilo že davno to in ono povedano, kake nauki naj bi veljali ne samo med slovenskimi, temveč v obče med ariškimi delavci. Pred 20 leti pa nismo še slutili, da bodo tudi na Slovensko med delavce zasajali napačne, njim in človeški družbi škodljive nauke. Ker pa se vendar dogaja to, in ker, kakor navajate v „Edinosti“, so slovenskim delavcem vsilili celo nov list posebnega, značilnega imena, je potrebno vprašati zapeljane (? Ur. „Ed.“) voditelje slovenskih, po teh voditeljih takisto zapeljanih delavcev: ali se še ne zavedajo tega, kar je kritika, veljavna, neporušna kritika izpodbila v vrsti naukov skupne socijalne demokracije? In če se niso še dali poučiti od druge strani, ne pa od vodij nemške socijalne demokracije, ali mislijo to doseči kakor si bodi?!

Sedaj se bliža obči shod avstrijskih socijalnih demokratov: ali ne sili opravičeno častiljubje voditeljev slovenskih „socijalnih demokratov“, da se oborožijo še do časa s kritičnim orožjem ter da vsaj oni posvetijo na tem shodu, kakor zahteva boljša zavest? Tu, tu naj pomagajo razkriti sleparstva! S tem si pridobé zaslug ne le med Slovenci temveč med delavci in v skupni družbi vseh ariških narodov!

Bližnji shod socijalnih demokratov naj dokaže, kako daleč nese modrost voditeljev slovenskih delavcev! Takó ali takó, gospod urednik, počakajmo, kako se obnese ta skupni shod. Če pokaže shod pošten napredek, kakor je davno in zlasti sedaj možen, zabeležimo to zvesto in s hvaležnostjo. Če pa bodo židovski nadvodje in drugi podrejeni vodje te socijalne demokracije tudi nadalje prikrivali, kar je boljše, pravilno in pravo, potem bomo pa mi govorili vsaj za slovenske delavce in jaz sem preverjen, g. urednik, da tudi za to slovensko, sedaj rastočo potrebo odločite nekoliko prostora.*)

Vaš stari delavski prijatelj.

Iz deželnega zbora istrskega.

Kako se v Istri uporabljajo državne podpore!

Poslanci Matko Mandić in tovariši so stavili nastopno interpelacijo:

Tam nekje leta 1898. je bila od strani c. kr. vlade občinskemu glavarstvu v Vižnadi nakazana svota 4400 gl. za podpravo in gradnjo poti in cest, da si siromašni narod na tem delu zasluži kosček kruha, ker ga je onega leta trla slaba letina. Kakor je bilo čitati v javnih glasilih, je bilo občinsko glavarstvo sklenilo, da od sela Ferenci do Božjega polja potrosi 800 gl. za popravo poti ali ceste. Mesto te svote pa je potrosilo samo 326 gl.

Se strani od vale Gradule niti danes še ni cesta dovršena. Davčni občini Kaštelir so

*) Gotovo! Ne le, ker moramo, ampak in še posebej, ker hočemo: v prvo zato, kjer ljubimo tega slovenskega delavca in mu od srca želimo, da se dokopje do ugodne materialne in socijalne pozicije; v drugo zato, ker vemo, kako bi se nam Slovincem, vzlasti tu ob periferiji, porušila vsa stavba, ako bi je ne nosila široka podlaga širokih mas; in v tretje zato, ker imamo toliko zdravega razuma in kritičnosti, da smo umeli posneti iz zgodovine človeških rodov, da onega, ki se hoče trmasto upirati novim fazam razvoja človeštva in odklanjati nove ideje, ki logično nastopajo: te ideje puščajó zasabo in se razvoj stvari vrši dalje in preko njega.

Op. ured. „Edinosti“.

nakazali svoto 300 gl., ali ceste, zgrajene na Crničku, so popolnoma zapuščene.

Davčni občini Labinjci ni imelo nič pri-pasti od gorenje svote, ali občinski načelnik jej je vendar nekaj nakazal iz strankarskih ozirov.

Krajni občini Vižnada je bilo nadalje za vse ljudstvo, ki je trpelo lakoto radi slabe letine, nakazanih 1200 gl. za nabavo turšice. Turšico so nakupili tako, da so večji del dobili pristaši občinske uprave, pa bodi tudi, da niso bili potrebni, dočim niso nič dobili mnogi drugi občinarji, da si je bilo znano občini, da so veliki siromaki in da imajo mnogoštevilne družine.

Na temelju navedenega vprašajo podpisani c. kr. vlado:

1. da-li jej je znano, kam in kako so bili potrošeni onih 4400 gl., odkazanih glavarstvu občine Vižnada?

2. da-li je istej znano, da se je v istej občini turšica, nakupljena od državne podpore, pristransko in krivično delila?!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 27. septembra 1901

Občni zbor društva „Dante Alighieri“. Včeraj je imelo društvo „Dante Alighieri“ v Veroni svoj občni zbor. Našim čitateljem je gotovo znano, da ima to društvo — pod kulturno pretvezo sicer — eminentno irredentistične tendence ter da je v tem društvu središče vsega irredentističnega gibanja v Italiji in izven nje!! Ker delovanje tega društva sega preko mej Italije v vse pokrajine, kjer prebivajo Italijani in torej tudi — in še posebej v naše Primorje, je naravno, da nas občni zbor tega društva vselej zanima. Znamenito na teh občnih zboreh je posebno dejstvo, da se vlada na istih vsikdar daje zastopati po svojih posebnih odposlancih, kateri izjavljajo v imenu vlade popolno soglasje z delovanjem tega društva, torej soglasje z irredentističnim gibanjem! Kakor se je dogajalo dosedaj vselej, dogodilo se je tudi na včerajšnjem zborovanju, na katero je odposlala vlada državnega podtajnika Talamo. Kakor značilen fakt navajamo najprvo, da so zborovalci navdušeno pozdravili vladnega odposlanca in da pripisujejo torej veliko važnost dejstvu, da vlada soglašá s postopanjem društva in da pošilja na njegova zborovanja svoje oficijelne zastopnike. Talamo je pozdravil zborovalce v imenu ministerskega predsednika Zanardelli in njegovih kolegov ter v imenu kraljevske vlade. Povdarjal je mej drugim, da vlada sledi korak za korakom delovanju društva „Dante Alighieri“ in se raduje njega zmag, s katerimi se utrjuje ugled in raste zaupanje v — osodo Italije. Za Talamom, čegar govor je bil navdušeno sprejet, govoril je predsednik Villari, ki je poročal o položaju Italijanov, bivajočih izven Italije, med drugim tudi o Italijanih, bivajočih v laških(?) pokrajinah na vzhodni obali Adrije (!!!). Zanimivo s tega zborovanja je tudi to, da je socijalistična stranka na zborovanje tega eminentno narodnega društva hotela poslati svojega zastopnika v osebi socijalističnega poslanca Todeschinija. Tržaška camorra pa je svojim zastopnikom izvolila svojega »zvezdo« (a non lucendo) drž. poslanca Hortisa.

Opomniti pa moramo tu, da je za časa zadnjih državnozbornih volitev v Trstu došel semkaj ravno isti laški socijalistični poslanec Todeschini, ki je v gledališču „Politeama“ oostro pobijal kandidaturu dra. Hortisa in agital za socijalističnega kandidata Ucekarja. Ta Todeschinijev nastop je seveda skrajno rezalil Hortisa in vso tržaško camorro, da ga ista še sedaj s strtno sovraži. Hortis pa je sedaj naznanil odbor „Dante Alighieri“, da

on ne pride na občni zbor v Verono, ako bo socijalistično stranko zastopal poslanec Todeschini. To je pomagalo. Odbor „Dante Alighieri“ je sporočil to stvar socijalistični stranki ter jo pozval, naj imenuje drugega zastopnika mesto »grešnega« Todeschinija. — »Internacionalni« socijalisti so se uklonili želji istega šovinistično-narodnega društva, čegar predsednik proglašá pokrajine, kakoršna je Dalmacija, italijanskimi, ter so zatajili Todeschinija in imenovali drugega zastopnika. Todeschini je v odgovor na ta hlapčevski čin vodstva socijalistične stranke izstopil iz iste in odložil svoj mandat. Ker je bil ta shod tudi za nas na več strani jako zanimiv in treba absolutno nekoliko daljšega komentarja, povrnemo se jutri zopet k temu predmetu. Zaključujemo pa to notico z znanim vsklikom: Nulla dies sine linea! Ni ga dneva, ki ne bi prinašal novih prispevkov o tesnih zvezah med obema skupinama irredente — ono v kraljevstvu in ono mej nami; in ni ga dneva, ki ne bi prinašal kakega dokumenta, kake baže močje so sodobni — ako že hočemo govoriti evfemistiški — socijalni demokracije!

Po obisku v Trstu. Nemški vojaki, vračajoči se iz Kitaja, so včeraj zapustili naše mesto, da nadaljujejo pot gori proti severni rodni zemlji svoji. Že po tem, kar smo videli v Trstu, že po introdukciji v našem mestu smo pogodili takoj, da bo njihovo potovanje po naši državi, vse do nje severne meje, pravi triumfalni sprevod in da se jim bodo povsodi izkazovale časti in ugodnosti, ki bodo daleč presegale meje običajne, dolžne, umestne in — koristne gostoljubnosti.

S to opazko smo že povedali, da ne bi imeli nič proti temu, da so nemške vojake vsprejeli uljudno, prijateljski in da so jim šli na roko v tujem mestu. Tako zahteva že uljudnost, tako veleva že zakon — omikanim, civiliziranim ljudem! Ali, kolikor je bilo tega tu v Trstu, je bilo odločno preveč! Preveč sosebno zato, ker je bilo v kričečem kontrastu z vedenjem onih, ki — ne morajo! Zato moramo svoj gornji izrek o triumfalnem sprevodu omejiti s klavzulo: v kolikor prihajajo v poštev službene osebe, oni, ki morajo!

Poreče se nam morda, da tu je bilo na svojem mestu nekoliko več, nego je običajno, ker smo imeli v gostih vojake države, ki nam je zaveznica. Ta prigovor bi bil gotovo opravičen, ako bi bil dan neki važen in ne malo odločevalen pogoj. A ta ni bil dan! Mi smo rekli že te dni — povodom prihoda nemških vojakov — da nemški narodi vsprejemljejo trozvezo, zvezo, ki je notorično pod specifičnim diktatom Nemčije, in da hočejo tudi vršiti svoje obveze do te zveze, ali le zato, ker so lojalni do dinastije!! Temu dosledno smo povdarjali tudi, da je srce tukajšnjega prebivalstva (irredentovci seveda ne prihajajo v poštev, ko govorimo o tukajšnjem avstrijskem prebivalstvu) hladno sicer in mrzlo o misli na našo zvezo z Nemčijo. Ako pa je tako, da nemške narodnosti v svoji lojalnosti vsprejemljejo to zvezo, da-si jim srce drugače govori, mora priznati vsakdo, in bi morali v prvi vrsti priznati službeni krogi, da nemški narodi doprinašajo s tem največjo žrtev: žrtev na intelektu, na prepričanju, na srčnem čustvovanju in ne v zadnji vrsti: na svoji specijelni narodni koristi! In bolj črnogledi mej njimi sodijo celó, da je to žrtev na lastnih ekzistenčnih pogojih, ker se bojé, da velikomemški načrti uporabljajo trozvezo le kakor etapo na uresničevanju onih ciljev velikomemške politike, ki zahtevajo, da vsi avstrijski Slovani, živeči v pokrajinah, katere Nemci prištevajo k nekdanjemu nemškemu »bundu«, zginejo s pozorišča.

Tu ni bil torej dan tisti pogoj, na kateri smo mislili gori: za trozvezo ne govore srea, ampak za ogromno večino prebivalstva je to le politična zveza, katero naša **diplomacija** smatra kakor najprimernejšo za sedanje razmere in najpripravnejšo za varovanje interesov države na velikem mednarodnem — trgu! Če pa že nemški narodi doprinašajo toliko žrtev na žrtvenik državne politike, potem pa bi že smeli pričakovati od službenih krogov, da se bodo naravnost v strahu izogibali vsemu, kar bi narodom označeno breme delalo še težavneje.

V Trstu pa smo videli, da je bil način, kakor so vsprejemali, gostili in — zabavali nemške častnike, tak, kakor da nemški narodi nimajo nikake misli o konsekvencah, ki nastajajo zanje v narodnem pogledu iz zveze države z Nemčijo.

A da smo odkritosrčni: najbolj nas je zabolelo, kar se je predvčeršnjim popoldne dogodilo v veliki vojašnici. Mimogrede omenjeno je bila tu potratnost, ki bi bila morda na svojem mestu, da je prišla v naše mesto divizija nemških vojakov in da je trebalo pogostiti zbor častnikov pod vodstvom visokega generala! Ali za enega majorja s par častniki je bilo odločno preveč! Sicer pa bi nas to ne brigalo dalje, ako bi ne silila v nas z elementarno silo misel, da je bilo v tem »preveč« tendencija! In sicer tendencija, ki nemške narode skeli v dušo. Ali prosimo: ni žal-besede nočemo reči na adresu gg. častnikov, zlasti pa onih 97. pešpolka, ki uživajo obče spoštovanje med vsem avstrijsko-mišlečim prebivalstvom. Ni sence kakega očitja naj ne pade na njih. Saj vemo, kaj je vojaški — moraš! Ali misel o tendenciji nam je še posebno utrdil nemški generalni konzul v Trstu, dr. Stannius, se svojo zdravilco na slovesnem obedu v veliki vojašnici. Pozdravivši naključje, da parnik, ki je prived nemške vojske iz Kiteja v Trst, nosi ime »Nadvojvoda Fran Ferdinand«, je vskliknil gosp. generalni konzul: »Naj bi bilo to ime srečen omen za bodočnost, naj bi dalo jamstvo za nadaljnji obstanek zveze med **obema narodoma** donajpoznajih rodov!«

Gospod generalni konzul dr. Stannius vidi torej tu v zvezi le dva naroda. Jeden teh dveh je nemški narod v Nemčiji, a kateri je drugi, o tem menda ne bomo ugibali dolgo! Za g. generalnega konzula torej Avstrija ni poliglota država, on poteza kar z mokrigo preko ekzistence nemških narodov Avstrije in se tudi ne meni več biti za fakt, da je polk, ki je pogoščal njega in njegove nemške častnike, po ogromni večini sestavljen iz sinov slovanske krvi in deloma od Italijanov!! Častniki našega polka seveda niso imeli te tendence, ali gori v Nemčiji bodo mislili in čutili drugače, ko bodo čitali o dogodkih v Trstu in si bodo delali — seveda za njih — jako jako prijetne konkluzije.

Začujeno so zvečer — gospodje so bili dolgo zbrani — postajale gruče ljudij pred veliko vojašnico v Trstu, ko je skozi okna doli mogočno donela mogočna pesem iz mnogih grl... Die Wacht am Rhein! Ljudje so majali z glavami in odhajali domov s prav čudnimi mislimi, z mislimi: da li naša zveza z Nemčijo dovoljuje ali ne dovoljuje suverenitete naše države v tej smeri, da sme spoštovati čustvovanje velike večine svojih lastnih narodov...? Čudne misli — ne res?!

Vojna v južni Afriki. Predsedniku Krügerju so došla iz južne Afrike poročila, da je v Kaplandiji že 15.000 ustašev pod orožjem ter da se ustaja vedno bolj širi. Tudi angleška poročila potrjujejo deloma te vesti. Največ novincev se je pridružilo Burrom v pokrajini Sutherland, kjer se nahaja komando burskega poveljnika Malana.

Tržaške vesti.

Priloga. Danes smo pridejali listu poštne nakaznice s prošnjo do vseh onih cenjenih naročnikov, kateri še niso poravnali naročnine za tekoče leto, da to čim prej storijo. **Uprava.**

Nova era. Nam je bilo sicer že pred več dnevi znano, da je pokojni škof Šterk zapustil nekaj svojega imetja za hrvaški škofijski konvikt, ki se ustanovi v Pazinu. A mi nismo hoteli tega predčasno obešati na veliki zvon in ne bi tudi danes še govorili o tem da ni prišel današnji »Piccolo« s strupenim člankom, s katerim blati spomin blagopokojnega škofa. Popolnoma naravno je, da židovski list blati katoliškega škofa ter da išče novih pripomočkov, s katerimi bi hotel opra-

vičiti barbarsko postopanje laških mestnih svetovaleev o priliki škofovega pogreba. Podlo pa je, da roka katoliškega duhovnika dopušlja v židovski list take strupene članke o svojem pokojnem glavarju! Prepričani smo, da bo ravno ista roka, ki je pisala dotični članek v današnjo številko smradljivega židovskega lista, pobijala ta članek v »Amico« ali v »Avvenire«, ali na tak način, da bo vsejedno udrihala po delovanji, pok. vladike njegovi narodnosti, njegovem čustvovanju in tako v družbi s »Piccolom« blatila njegov spomin...!

To je ravno tisto gnusno hinavstvo, ki nam tiste mlade duhovske reformatorje dela tako zoperne; tista dvoličnost, ki najprej piše v »Piccola«, a potem pobija »Piccola«, ali tako, da je vendar podprto ono, kar je pisal — »Piccolo«.

Italijani naj sodijo le biskupovanje pokojnega. Če se je pa v svoji poslednji volji spomnil svojega bednega, zatiranega zanemarnjenega, od vseh zapuščenega, od nikogar varovanega, a od vseh proganjanega naroda: to Italijane nič ne briga in se nimajo nič jeziti, kakor bi smatrali za naravno in ob sebi umevno, ako bi se italijanski duhovniki spomnil svojega naroda. V svoji oporoki je govoril človek Šterk: sin svojega naroda! Vršil je svoje človeško pravo, podarjeno vsakemu človeku od — Boga! Pravo do ljubezni do svoje krvi!

Mnogo itak ne bo, ker so se razni ljudje preveč okoriščali na dobrotnosti pokojnega. A največ je trkalo na njegova vrata italijansko ljudstvo in ako bi bil pokojni delil dobrote pred pričami, bi te priče govorile danes, da je bil med obdarovance neredko marsikdo iz onih, ki sedaj — v »Piccolu« blatijo spomin pok. vladike! Može s hinavskim licem in hinavskem srcem se čutijo sedaj svobodne: zdi se jim, da jim vejejo prijazne pomladne sapice; ne treba jim imeti več ozirov, sedaj lahko odkrito nastopajo, saj računajo — da je napačila nova doba!

Blagemu biskupu, ki se je v zadnji svoji volji spomnil naroda, iz katerega je izišel: slava, slava! Blagoslovljen mu spomin med nami! Čut naše hvaležnosti bo tem intenzivnejši, čim živeje bomo občutili efekte — nove ere na vodstvu škofije tržaško-koperske.

Le ne preveč zahtevati! Čujemo, da je bil neki istrski župan nekako užaljen, ker v našem listu nismo našli onih županov, ki so se udeležili pogreba pokojnega vladike Šterka. To je zopet tako jeden slučaj, ki kaže, kake zahteve se stavljajo včasih do nas in kako malo so ljudje pripravljeni upoštevati razmere, ob katerih izdajamo ta list, kadar jim je na srečo kaka — lastna želja! Pustimo na strani okolnost, da je prostor v našem listu nedostaten, da bi mogli z dovoljno pozornostjo slediti vsem vevlačnim dogodkom našega javnega življenja, posebnost v teh časih, ko se dogodki kar vrhovatijo: da nam je torej že z ozirom na prostor, ki nam je na razpolago, absolutno nemogoče, da bi mogli beležiti tudi vse podrobnosti ob vsakem važnem dogodku.

Ali p. n. gospoda večni nezadovoljnejši naj bi tudi pomislili, da mi nimamo na razpolago cele tolpe repertorjev, ki bi bili na lovu za novostmi in — malenkostmi, kakor pes za zajemec, in pomislili naj bi nadalje, da uredniki naši morajo sedeti v redakciji, ako hočejo zmagovati delo, in da so, tako rekoč, tudi le ljudje, ki ne morejo vedeti vsega, in tudi onega, česar — ne vidijo!!

Nadalje menimo, da nikomur med onimi, ki so korakali v sprevedu na pogrebu pokojnega vladike, ni bilo zapisano na čelu: jaz sem župan tu in tu! Če je torej že komu toliko ležeče, da pride to in to v list, izvoli se potruditi v naše uredništvo in ustrezno mu bo prav gotovo in v vsakem slučaju, izvzemši le take slučaje, ko bi važni stvarni razlogi govorili proti.

Te dni je rekel nekdo v našem listu, da Slovenci smo že rojeni s kritiko v žepu. V nenavadni meri velja to za naše slovensko občinstvo ozirom na zahteve, ki se stavljajo do novinstva. Vse kritikuje, vse zahteva, vse se skuša se svojo modrostjo nad ubogimi redakcijami, kakor daso te kak javen pašnik! Ali da bi šel kdo na roko na težkem delu — uvaževši nedostatenost moči, ki so na razpolago —, a to pa ne!! Od urednika se zahtevajo čudeži, saj je — plačan!

Kdo bi neki mislil, da je ta para od slovenskega žurnalista tudi bitje iz mesa in krvi, z vsemi človeškimi slabostmi, da utegne biti kedaj telesno bolan, kakor vsaki drugi človek, ali da ga včasih moré skrbti, ki mu duha tišče k tlom, ne dopuščaje mu vzleta...!

Vsaki človek, ki dela z umom, se lahko izgovarja: danes nisem razpoložen, spišem jutri! Slovenski urednik pa nima nikogar, da bi ga za hip postavil na svoje mesto: on mora delati in dovršiti delo ob vsakem telesnem in duševnem razpoloženju! In če potem delo morda ni tako, kakor včasih opravičeno, največkrat pa neopravičeno žele p. n. gospoda iz zadruge onih, ki so že na svet prišli s kritiko v žepu: potem, gorje ti, slovenski žurnalist!! One pike, katerih morda ni, štejejo in lové — ti pikoloveci!! —, one pa, ki so, merijo strogimi obrazi, da-li so — dovolj okrogle.

Ali šalo na stran! Saj je to pravi galgenhumor. Gospoda, prosimo vas, le ne preveč zahtevati! Rajše pomagajte, pojte na roko in videli boste, da boste zadovoljni vi in — uredniki še bolj.

Pogoščenje nemških častnikov v veliki vojašnici je stalo — kakor čujemo od verodostojne strani — več tisoč gld. Nekateri govore o 3—4 tisočih. Samo za cvetje so potrošili okolo 400 gld. Za šampanjca da je pošla razumno velikanska svota.

Pa tudi gg. nemški podčastniki so bili — to smo izvedeli iz povsem zanesljivega vira — kaj »dragi« onim našim podčastnikom, ki so jim — morali delati družbo in jih voditi po mestu. Ti naši podčastniki so prejeli po tri krone, da ne bodo igrali ne-lepe »figure« nasproti svojim nemškim tovarišem! To je: dobili so nalog, da ne smejo sprejeti od nemških tovarišev, niti cigarete ne! No, kakor se je pokazalo pozneje, je bila ta stroga prepoved povsem odvisna, kajti nemški podčastniki so prav radi prepuščali svojim avstrijskim tovaršem ulogo — plačevanja. Naši viri nam pravijo, da so nemški podčastniki tako temeljito uživali gostoljubje in nobleso naših, da so nekaterih teh poslednjih morali poseči precej globlje v žep prek onih 3 kron... za 4, 5 in celo 10 gld.!! Tako nam zatrjujejo naši viri, pridodajaje še, da je bil med nekaterimi našimi podčastniki včeraj po blagajnični reviziji prav pošten — katzenjammer!

Demisija. Današnji »Avanti« prinaša vest, da je prvi podpredsednik mestnega sveta tržaškega dr. Moise Luzzatto, odložil svojo svetovalsko in podpredsedniško čast. Če je res, mi ne bomo točili solz za njim, pač pa nam ostane v spominu kakor — naučni minister tržaške države v avstrijski državi. Na polju šolstva nam je mož sekal globe rane...! In to skeli tem bolj ob za-vesti, da je Žid on, ki je gospodoval našemu šolstvu, ki naj bi bilo — krščansko, torej urejeno v duhu pravice in za službo krščanski prosveti.

Javno vprašanje. Tri mesece je minolo od časa, ko so bili vloženi na tukajšnje ces. kr. namestništvo prvi prizivi glede domovinske pravice — a še danes ne vemo, kaj se prav za prav zgodi s temi in sličnimi utoki?!

Naše skromno menenje je, da bi se morala ces. kr. vlada nekoliko več požuriti z reševanjem teh pritožb, ako noče, da ljudstvo zgubi zaupanje tudi do nje, kakor ga je popolnoma izgubilo do mestnega magistrata!

Slede podpisi.

O p. uredništva: Mi se strinjamo z zgorajm pozivom in se mu pridružujemo. Zraven pa dostavljamo, da bodo imeli naši državni poslanci posla s to zadevo in sicer v kratkem!

Iz-pred naših sodišč. Dne 26. maja zvečer se je vnel v neki krčmi v Velikem Čenturju (občina Marežice) prepir med mladenci. Posebno ojstro sta se sprla neki Ivan Babič in Anton Krmac. Preprič pa je kmalu nehal in gostje so se razšli. Ivan Babič se je napotil domov po cesti proti Malemu Čenturju. Nekako na sredi ceste med Malim in Velikim Čenturjem je Babič zapazil za seboj neko osebo in ko se je ogledal, videl je, da mu sledi Anton Krmac, pretel mu s »krivecem«. Babič se je, ker je bil popolnoma sam na pusti cesti, prestrašil in v naglici potegnil svoj krivec, s katerim je Krmac raul, še predno ga je mogel ta napasti. Krmac je vsled dobljenih ran pozneje umrl. — Včeraj je Babič pred tukajšnjim deželnim sodiščem odgovarjal radi tega dogodka. Branil ga je odvetnik gospod dr. O. Rybář, ki je v svojem izbornem obrambnem govoru dokazal, da je Babič popolnoma nedolžen ter da je rabil orožje v skrajni sili, le v svojo obrambo. Sodni dvor je spoznal Babiča nedolžnim in ga rešil obtožbe.

23 letnega delavca Antona Rizzija je sodni dvor obsodil na štiritedensko ječo, ker

se je svoječasno protivil redarjem, ki so ga radi razgrajanja tirali v zapor.

49-letni mizar Karol R. se je večkrat posluževal vozička slikarjev Ivana Lebana in Antona Conti, ki imata svojo delavnico zraven njegove. Nekega dne pa ga je premagala skušnjava in je voziček prodal. S prva je trdil, da on ni vzel vozička, pozneje pa sta ukradena slikarja našla onega, ki je kupil ukradeni voziček in po tej poti se je potem dokazalo, da je res Karol R. ukradel in prodal voziček. Ta je takoj, ko je prišla stvar na dan, povrnil onih 14 kron, ki jih je skupil za voziček, a bilo je že prepozno, ker je bila kompetentna oblast že obveščena o tatvini. Včeraj je radi tega čina stal pred tukajšnjim dež. sodiščem, ki ga je obsodilo na 2-tedensko ječo.

Pouk o kletarstvu bo imel v nedeljo dne 29. t. m. g. Ant. Štrekelj, uradnik za vinarstvo na e. k. namestništvu, v sv. Križu pri Trstu. Pouk se začne po blagoslovu. Križki in sosednji kraški vinogradniki, vdeležite se v obili množici.

Za kratek čas. Te dni smo čitali v laških listih, da je bil neki H. F. prepeljan — in sicer: »Gazzettino« piše, da v norišnici, »Piccolo« pravi: H. F. iz Trate (Trata v Istri) je bil odgnan v zapor; »Avanti« pa piše, da je bil dotičnik iz Bate na Goriškem, ter dostavlja, da je bil prepeljan v norišnico!

Kakor se vidi, ima »governo« najboljše poročevalce — za pretvarjanje resnice!

Drobne vesti. Žalostno. Včeraj so pozvali g. Trevesa, da odpelje v norišnico Marijo K., stanujočo v ulici Benvenuto št. 1. Revici se je zmešalo v glavi.

Ranil se je na delu. 20-letni mizar Klement Rabbi, stanujoči v ulici Pescheria št. 7, se je bil že pred petimi dnevi ranil z žebeljem na nogi. Ker pa je mislil, da rana ni nevarna, niti ni šel iskat zdravniške pomoči. Al prevaril se je. Včeraj, vidé, da mu noga oteka vedno bolj, je bil prisiljen iskat si pomoči na zdravniški postaji.

Aretovanje. Včeraj zjutraj v ulici Valdirivo so aretirali neko Katarino P., staro 47 let, ker je z grdimi in žaljivimi psovki obkladala svojo bivšo gospodinjjo. Hudo ženo so odveli v ulico Tigor, kjer se jej kri nekoliko pohladi.

Tatvine. — Težak Jakob Primožič, nameščen pri trgovcu z vinom gospodu Urbanu Lenčku, ovadil je včeraj na policiji v imenu svojega gospodarja, da so mu neznani tatovi ukradli neki voz.

V soboto zvečer so neznani uzmoviči ukradli gasilec, ko so gasili ogenj v magazinu lesa mizarja Kante-ta, neki predmet, vreden 100 kron. Poveljništvo gasilcev je tatvino naznanilo policiji.

Gospoda Mazari in Zorrani, izdelovalec sladčič v ulici Toricelli št. 2, sta ovadila na komisarijat, da so ima neznani tatovi ukradli 30 kron.

28-letni težak Anton A., iz Trsta je bil aretiran na trgu Sylos, ker so našli pri njem 2¼ kg špirta ne da bi mogel izpričati, kje je to blago dobil.

Dražbe promlčnin. V soboto, dne 28. septem. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe promlčnin: ulica Nuova 9, železna blagajna in voz; ul. Media, 29, trije konji; ulica Scassa 2, hišna oprava; Roccol 87, prešič.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 18° 2, ob 2. uri popoldne 23° 8 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760 5. — Danes plima ob 8.31 predp. in ob 8.54 pop.; oseka ob 2.31 predpoludne in ob 3.9 popoldne.

Načelnništvo podružnice družbe sv. Cirila in Metodija na Greti naznanja, da bo v nedeljo dne 29. in v ponedeljek dne 30. septembra od 8. do 10. ure zjutraj vpisovanje otrok za otroški vrt na Greti v poslopju otroškega vrta na Greti. Opozarjajo se stariši, da privedejo svoje otroke prinesši seboj krstni list, spričevalo, da so otroci zdravi na obeh in spričevalo, da so istim cepljene koze.

Čitalnica pri sv. Jakobu v Trstu vabi na proslavo otvoritve, ki bo v nedeljo dne 29. septembra 1901. Vspored: I. Del: Ob 11. uri popoldne se odposlanci raznih društev zberó v čitalniški sobi v »Slovenskem Domu«, kjer se bo vršil: 1. Pozdrav predsednika. 2. Slavnostni govor. 3. Vpisovanje udeležencev v »Spominsko knjigo«. II. Del: Ob 4. uri popoldne se bo vršila veselica na šolskem vrtu družbe sv. Cirila in Metoda po

sled ečem vspredu: 1. Godba, čitalniški orkester. 2. Petje, »Slovansko pev. društvo«. 3. Godba, čitalniški orkester. 4. Petje, pevsko društvo »Slava«. 5. Telovadba, »Tržaški Sokol«. 6. Godba, čitalniški orkester. 7. Petje, pevski zbor »Bratovščine sv. C. in M. 8. Godba, čitalniški orkester. 9. Petje, pevsko društvo »Adrija«. 10. Godba, čitalniški orkester. 11. Petje, vsa pevka društva. Svoobodna zabava. — Vstopaina 20 nvč., p. n. g. peveci 10 nvč. — Peplačila in darovi se hvalžno vsprejemajo.

Z ozirom na veliko važnost »Čitalnice« za šentjakovski mestni okraj pričakuje zanesljive udeležbe tako stranoma slav. pevskih društev, kakor stranoma sl. občinstva, udan o d b o r.

Zavod sv. Nikolaja v Trstu, ulica Stadion št. 19. naznanja, da so uradne ure za posredovanje služb od 8—11. predpoludne in od 2—4. popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× Na davčnih uradih po Primorju vladajo čudne razmere. Ravno v »Edinosti« je bilo že opetovano čitati o razmerah na teh oblastih, toliko o zanikanju ravnopravnosti našemu jeziku, kolikor o čudnem postopanju s strankami. Zlasti so razmere na goriški davkarnji prav — čudne. »Soča« pripoveduje n. pr. ta le slučaj:

»Nekoč je prišla neka stranka v ta urad ter je v slovenskem jeziku prosila pojasnila v neki davčni stvari. Mladi davčni pristav jej je odgovoril, da ne zna slovenski, drugi uradnik baš tako, na kar se je stranka obrnila do starejšega uradnika ter ga vprašala po laški, od kedar da je nastala na glavni davkarnji taka sprememba, da davkoplačevalci na slovenska vprašanja ne dobivajo odgovora? Ko je čulo to malo pristavče govoriti stranko italijanski, je zakričalo nad njo, zakaj da ni takoj laški govorila? Stranka je povedala temu istrskemu c. kr. napihnjencu, da zna italijanski za svoje potrebe, ne pa za to, da bo služila z italijanščino uradnikom, kateri morajo znati slovenski že kakor predpogoj, ako hočejo službovati med nami. In glej! Ta ljubeznivi Istran se je razpenil (mislil si je najbrže, da se mu itak nič ne zgodi, ker se z glavnim davkarjem tikata) in p o g r a b i l k a j i g o k a t e r o b i b i l s t r a n k i v r g l a v o, da ga ni zadržal neki drugi kolega!

Ta dogodek ilustrira gg. uradnike in duh, ki vlada po mnogih davkarnjah proti našemu življu. V ravnokar minolem zasedanju deželnega zbora goriškega je g. dež. poslanec Muha interpeliral radi teh razmer. Da-li kaj pomore?! Morda, če se zgodi kakov — čudež!! Ako pa obvelja tradicija, no, lahko mirno spi mož, ki meče knjige v glavo strankam!

× Škoda in sramota. V »Soči« čitamo: V Selih na spodnjem Krasu sta se sprla dne 23. t. m. oče in sin na travniku o nakladanju sena. Oče je bil na vozu, a sin je metal seno na voz. Konec prepira je bil ta, da je sin zažgal seno na vozu. Oče je takoj, ko je skočil z gorečega voza, tekkel domov. Sin pa, ki se mu je vkljub vročemu plamenu ohladila kri, ga je klical zastoj nazaj, naj mu pomaga rešiti voz izpod gorečega sena. Za pokoro se je vročerkvni sin pekel ter rešil ožgani voz. Poleg gmotne škode imata prepirača obilo sramote.

Vesti iz Kranjske.

* Trgovska šola v Ljubljani. Trgovska šola gremija ljubljanskih trgovcev prične v nedeljo dne 29. septembra 1901. ob 10. uri dopoldne. Vpisovali bodo dne 27. in 28. septembra t. l. v trgovski šoli g. A. Mahra.

* Zveza slovenskih kolesarjev je preložila svoj občni zbor, ki bi se imel vršiti v soboto dne 21. t. m., na drugi mesec.

* Darilo čeških kolesarjev »Zvezi slovenskih kolesarjev« o priliki izleta na Slovensko dne 11—18. avgusta 1901. je izpostavljeno v izložbi trgovine gosp. Vaso Petričiča na Mestnem trgu v Ljubljani. Na rudeči strani svilnat ga bandera je vdelan znak »Českou Ustřední Jednotou Velcepedistů«; na beli strani pa spominski napis z rudečimi črkami.

Vesti iz Koroške.

V Beljaku so imeli te dni priliko videti kitajskega misijonarja o. Zeno Mölt-

nerja. Möltner je doma na Tirolskem iz reda sv. Frančiška. Izgleda popolnoma kakor Kitajec, ima po kitajsko prirojeno brado, prav dolgo kito na glavi, kitajsko kapo, takozvani »šin šin« z dolgimi traki vzadej in popolnoma kitajsko obleko, torej pravi Kitajec. Imenovani že 23 let deluje kakor misijonar v Kitaju, zdaj pa je prišel zopet v Evropo prosit milodarov, ker so boksarji, kitajski vstaši, vse njegove cerkve in hiše njegovih kristijanov porušili. Imel je v frančiškanski cerkvi nagovor, v katerem je podal nekako sliko tamošnjega krščanskega življenja in preganjanja kristijanov. Posebno zanimivo pa je bilo pripovedovanje o dogodkih zadnje kitajske vojne, katere je videl na lastne oči in tudi sam doživel. Nazadnje pa je prosil pomoči za tisoče svojih kristijanov, ki so brez strehe, brez cerkve in brez živeža.

V znamenju kamenja in krvi! Tudi mi smo že povedali v tem listu, kako so v Mali vasi pri Globasnici nemški gasilec blagoslovili svoje orodje s tem, da so — slovenske može pretepali do krvi. »Mir« pripoveduje uprav groznih stvari o tem slavlju, s katerim so profanirali tako človekoljubno idejo, iz katere so izišla gasilna društva. Cinično, proračunjeno so izzivali, da je prišlo do pretepa. In so kričali: »Pobijmo jih te Slovence, obdajmo jih, da ne bo mogel nobeden uiti!« Na nekega gospoda, ki je miril Slovence, so kričali: Räuberhauptman, Gauner, Falot! Nekega moža so pobili tako, da se je v nezvesti zgrudil na tla. In tu se je zgodilo nekaj nečuvnega. Poklicani zdravnik iz Dobrle vasi — dr. Grassl mu je slavno ime — ni hotel priti in so morali iskati drugega, ki je konstatiral, da ranjenec visi med življenjem in smrtjo! V izvestnih nemških srdecih je menda narodno besnilo popolnoma udušilo vsaki blagi in človeški čut!!

Razne vesti.

Grozna eksekucija. Kakor že naznanja brzojavka iz Prage v naši večerajšnji številki, obesili so večeraj zjutraj v Pragi morileca svojega očeta, brata Antona in Vaelava Slanecko. Oba sta bila nenavadno velika in močna. Odkar se jima je naznanilo, da bosta obešena, sta neprenehoma molila in nista hotela nič spati. Vešali sti bili ločeni z leseovo steno. Pred hišo se je zbrala ogromna množica ljudstva, katero so morali jahajoči redarji poditi od hiše. Anton Slanecka se ni mogel skoraj niti držati na nogah, ko so ga vodili na vešala. Umiral je nad 6 minut. Mlajši brat, katerega so drugrega obesili, je bil mnogo trdnjši od starejšega. Ko mu je bil krvnik ovil vrv okoli vratu, ga je krvnikov hlapec prehitro spustil, vsled česar je obešenec zdrsnil na tla. Pobrli so ga hitro in zopet obesili.

Skladatelj umrl. Dne 17. septembra t. l. je v Pragi, na Hradčanih, umrl sloveči češki skladatelj in knezo nadškofijski registerator J. Knahl, v 76 letu svoje dobe. Komponoval je tudi posvetne pesmi, izmej katerih so nekatere postale narodne; Slovencev osobito znana je njegova: »Jaz sem Slovan z dušo, s telom...«

Dvestoletnica mesta Petrograda. Petrograd je pripravila, da dvestoletnico svoje ustanovitve leta 1903 slovesno proslavi. V to, da bo slavnost velikanska, že sedaj vrše priprave.

Vinska letina na Srbskem. Letos znaša letina grozdja na Srbskem 12.461.120 kilogramov, torej za 2 milijona več, nego minolo leto.

Iz volilnega boja na Ogrskem. Madjarski listi v beveškem okraju so objavili te dni sledečo izjavo: S tem naznanjam vsakomur, kogar se tiče, da za svoja dejanja, kakor tudi ustne in pismene izjave mej volilnim gibanjem, ne prezemam nobene odgovornosti, ker sem bil pijan ob vsakem dnevnem času. — Madar Lojzi, liberalen agitator. To posnemo po »Slovenec«.

Oznanilo.

V smislu § 201 zakona od dne 25. oktobra 1896 d. z. št. 220, mora vsakdo, kdor je v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, dolžan izplačevati za eno osebo prejemke na plačilu ali pokojnini, označene v § 167, na leto več nego 1200 kron, predati vsako leto davčnemu oblastvu naznanilo o osebah, ki imajo pravico do teh prejemkov, navedivši njihovo ime, stanovljišče in posel, potem višino in vrsto v prejšnjem letu izplačanih prejemkov. Ako tacih pre-

jemkov ni bilo vse prejšnje leto, je povedati znesek letnih prejemkov in dan, od katerega ali do katerega so se izplačevali.

Pri stalnih prejemkih je napovedati njih izmero ob tistem času, ko je bilo predano naznanilo; pri premenljivih zneskih pa tisti znesek, ki so ga dosegli v zadnjem letu, t. j. v dobi dvanajstih mesecev pred oddajo naznanila; n. pr., če se je oddalo naznanilo 20. oktobra 1901, tisti znesek, ki je bil izplačan v času od 20. oktobra 1900 do 19. oktobra 1901.

Na temelju napominjanih zakonskih določb in na temelju št. 40 izvršitvenega predpisa k IV. poglavju označenega zakona, predpisa, objavljenega v d. z. št. 108 od leta 1897, se radi prijave za odmero osebnega dohodninskega davka za leto 1902 delodajalec, ki plačujejo prejemke imenovanih vrst, pozivljajo, naj predlože ona naznanila in sicer v neposredno-državnem mestu Trstu in v okoličanskih občinah na c. kr. davčni administraciji v Trstu, v pokneženi grofiji goriški in gradiščanski, in v mejni grofiji istrski pa na pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih, davčnih oblastih prve stopinje, in sicer najkasneje do 31. oktobra 1901.

Uzorec za naznanila se dobivajo brezplačno na pristojnih davčnih oblastih I. stopinje (torej za Trst in okolico na c. kr. davčni administraciji, v Gorici, Gradiški in v Istri pa na pristojnih okr. glavarstvih.)

Kazenska določila radi neresničnih naznanil ali opusta teh naznanil, se nahajajo v §§ 240, 241, 243 št. 6 in 244 zak. 25. oktobra 1896 d. z. št. 220.

C. kr. finančno ravnateljstvo. Trst, dne 18. septembra 1901.

Oton vitez pl. Zimmermann, c. kr. dvorni svetnik in finančni ravnatelj.

Spominski dan naše industrije. Deset let je, odkar se je oživotvorila nova industrija, ki je bila poklicana na uvaževanja vredne način, spešiti našo telesno blaginjo in ekonomijo našega gospodinjstva. Zaano je, kolika važnost gre v družini rednemu uživanju kavine pijače, kako so se je čimdalje bolj navadili, tako v palači kakor v najmanjši koči; kako važno je torej bilo, to vsakdanje živilo urediti tako, da je tudi prikladno našemu zdravju. Izvestno se še vsakdo spominja, kako živo se je pokojni župnik Kneipp v svojih predavanjih in spisih potozal za domačo in zdravo sladno kavo. Pač je bilo ljudstvo v vedno pravem zmislu že davno spoznalo, da je ječmen najboljši kavini surogat, ali samo opranji ječmen ima zoprno grenak okus, in tudi samo opranji slad se hitro upre zaradi zoprno sladkega okusa. Treba je bilo torej odpraviti te nedostatke. To se je naposled posrečilo drugemu, v največjem obsegu izvedenemu prizadevanju firme Kathreinerjeve, ki jo je bil župnik Kneipp izpodbudil na izdelovanje slastne kave in ki so jo podpirali najizkušenejši strokovnjaki. Vzorni izdelek, ki so ga vsi sloviti izvedenci preizkusili za nedoseženega in izvrstnega, se je potem pod imenom »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« prvič uvedel pred desetin leti in se odslej brezprimerno hitro in uspešno razširil po vsem svetu. Za ta veliki uspeh zahvalja Kathreinerjeva Kneippova sladna kava najprej izredno prednost, da ima priljubljeni okus zrnate kave. Izvestno je zanimljivo, kako se mu deluje ta okus. Kava raste, kakor znano, na grmičastih drevesih, katerih sad je podoben naši orešnji. V teh orešnjah tiče kavina zrna kakor seme. Iz mesnatega ovoja pa prirajajo Arabci sok, takozvani »giš«, ki se, kakor poročajo potniki, odlikuje z izredno finim vonjem po kavi. Iz tega sadnega mesa dajo Kathreinerji na otoku Réunionu, slovečem po izvrstni kavi, na način, ki je patentiran skoro po vseh omikanih državah, napravljati izvleček, s katerim se sladna zrna ob izdelovanju prepoji na jako bistroumen način. Tako dobiva Kathreinerjeva sladna kava vonj in okus kave, kar spoznaš, ako pregrizaš le nekaj zrn. Jasno je, da si je morala taka sladna kava, ki se odlikuje s prijetnim okusom in priznanim zdravstvenimi sredstvi skladoviti, hitro pridobiti ves svet, zlasti v širših slojih ljudstva, kjer se je kava v nekakšnem zmislu vtihotapila kakor živilo, kar pa nikakor ni bila. Zato je morala biti primes, ki je sama na sebi redila in zdrava, ki jo je moči zrnati kavi pridajati do polovice in še več, s katero se torej tako priljubljena kavina pijača napravlja še prijetnejša po okusu in primerne zdravju: izredno dobro došla povsod. Naivečja, brezprimerna prednost Kathreinerjeve Kneippove sladne kave pa je ta, da jo je moči piti »čisto« in da na nepresežen način nadomešča zrnato kavo onim, katerim jo je zdravnik popolnoma prepovedal. Otroke je sploh treba navaditi zgolj sladne kave; ožvrščeno zdravje in cvetoča zunanost je posledica temu. Takisto se Kathreinerjeva Kneippova sladna kava ne more dovolj živo priporočati ženskam, onim, ki okrevajo, in onim, ki bolehalo na želodec, srcu in živcih. Po dolgi, izpričani izkušnji je lahko prebavna, krvotvorna krepiča in tekne vzpričo prijetnega okusa tem

bolje, čim dalje jo piješ. To novo industrijsko stroko, praznujočo svoj desetletni obstanek, je treba torej smatrati za resnično dobrodelno pridobitev, katere ni dovolj ceniti na polju priporočnih živil in redil. Najboljši večaki so jo označili za »rodbinsko kavo« v najboljšem zmislu te besede; zato pa je Kathreinerjeva Kneippova sladna kava seveda naša precej posnemalec, ki zopet dobivajo svoje naslednike, dasi so bili že večinoma sodno kaznovani. Ali občinstvo ve že natanko razločevati in jemlje v svoj prid že davno pri nakupovanju le znane izvirne zavojne sliki župnika Kneippa kakor varstveno znamko in z imenom Kathreiner. Zakaj, kjer pristni Kathreiner rabijo tudi le malo časa, tam ga že ne morejo več pogrešati. Zato lahko firma po vsej pravici pravi v svojih naznanilih, »da je moči čestitati vsaki gospodinjini in materi, ki glede na zdravje, prihranek, čistost in dober okus rabi Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo«.

Brzojavna poročila.

Nemški vojaki na Dunaju.

DUNAJ 27. (B) Drugi batalijon drugega nemškega vstočno-azijatskega pešpolka je danes dospel semkaj. Po svečanem pozdravu je korakal batalijon mej špalirjem tisočev ljudi v Albrehtovo vojašnico.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 27. (B) »Daily News« posnemlje govorico, ki se širi v vojaških krogih, da je namreč lord Kitchener radi razlik v mnenju z vojnim ministrom Brodriekom podal svojo demisijo kakor vrhni poveljnik v južni Afriki. Vlada da je silila na to, da bi Kitchener nekatere odredbe svoje zopet umaknil, kar pa je Kitchener odklonil. Vlada da je neko visoko osebo zaprosila za posredovanje.

Sedem ljudi utonilo.

CORUNA 27. (B.) Ko se je prekopnil neki ribiški čoln, je sedem oseb našlo v valovju svojo smrt.

Napetost med Francijo in Turčijo. Turške finance.

CARIGRAD 27. (B.) Oblasti v Erzerumu so se branile izdati potni list dragomanu tamošnjega francoskega konzulata. Isti se je hotel podati na dopust na Francosko. Tukajšnji vodja francoskega poslanstva je pa dragomana pooblastil, naj odpotuje in je lokalne oblasti proglasil odgovorne za njegovo osebno varnost.

Glasom sporočil, došlih semkaj, so bili pogovori med obema ministroma za vnanje stvari, grofom Lamortom in Delesséjem v Compiegne, posvečeni tudi finančnemu položnju Turčije.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
• T R S T •
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, 2 | Piazza Rosario št. 2
vogl | (šolsko poslopje)
Via Limitanea | in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Velikanska rastava pohištva in tapetarij. Izvenredno ugodne cene. **VILJEM DALLA TORRE**
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana).
— Moje pohištvo donese srečo. —

Josip Bizjak urarski mojster v Trstu
ulica Stadion 25. nazna-
nja slavnemu občinstvu, da je odprl svojo lastno
delavnico za popraviljanje ur vseh vrst, bodisi žepnih
najfinjših kakor tudi velikih stenskih; obljublja, da
si bo prizadeval zadovoljiti vsakogar, koji bi mu bla-
govolil dati dela, za kojega izvršitev tudi jamči. Za
mnogobrojno podporo se udano priporoča.

Nova čevljarnica „Alla Corsia Giulia“
Fran Benčiča v Trstu
ulica Giulia št. 3. Velika zaloga obuvale vsake vrste
lastnega izdelka za moške, ženske in otroke. Blago
korkor: podplati, usnje in pripadki so iz najboljših tu-
in inozemskih tovarov. Izvršuje točno vsako naročbo
po meri in najnovejši modi. Vsaka poprava se do-
gotovi v istem dnevu. Cene brez konkurence. Kože
v vseh barvah.

Prodaja vina „Ai Maestri“
v ulici Valdivito št. 17. Od danes naprej se prodaja
istrski teran po 32 nvč., za na dom po 30 nvč. liter.
Rebula iz Brd po 32 nvč. liter. Vinski očet po 12
nvč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pri-
pravljen. Pivo I. vrste po 20 nvč. liter. Na debelo
po zelo ugodnih cenah.

Novo pekarno in sladničarno sem odprl
v ulici Molin a vento,
na oglu ulice dei Gradi Vsaki dan trikrat frišen
kruh od 12 novč. za kilo naprej. Sladkarije, sladčice
in razno drugo pecivo. Se sprejema domači kruh v
peko. Priporočam se za obilen obisk: Ant. Pahor.

„Durator.“ Podplati so zastojni, ako vsakdo
rabi „Durator“ ter žnjim 3—
tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več
in jih voda ne obrabi. Cena jedni škatljici z navo-
dilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mi-
rodilnicah, speerijjskih prodajalnicah, trgovinah z
rsnjem in obvalom. Kjer se ga ne vdoči, naroči naj
se ga z 1 K 20 stot. franko naravnost pri glavnem
zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Mi-
chalup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

Konrad Jacopich trgovec z jedilnim blagom v Trstu,
Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolo-
nialij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjša te-
stenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako
nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na de-
želo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Skladišče vina ulica Acquedotto št.
23. Prodaja vina v
sodih in buteljkah. Fine pašne in dezertne vina na
de eio in drobno franko na dom po najugodnejših in
konkurenčnih cenah.

Delavnica za popraviljanje vsakovrstnih stro-
jev, motorjev na plin in brizgalnic
vseh vrst. Kovarska delavnica. Alojzij Schromek & C.
v Trstu, ulica Brvedere št. 9.

Operatèr kurjih očes, (Kalista
van specializist Giordani, ima svoj ambulatorij
Via Stadion 3, I. ki je odprt od g. predp. do 6. pop.
ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstra-
nitev kurjih očes in zaraslih nohtov tudi v najbolj
kompliciranih slučajih na poseben način in brez
nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju
1 krona, na domu 2 kroni.

Od brata Hrvata!
Čč. gg. Žnideršić & Valenčić
prva kranjska tovarna testenin
v Ilir. Bistrici.

Moja patriotska dužnost nalaže mi, da
vam izrazim podpuno priznanje vrhu pri-
poslatih mi makarona.
Isti su izvrstne kvalitete te nadnašaju u
tome pogledu sve, koje sam dosele od raz-
nih tvrdkah imao.

Osebito priporočam trgovcem Hrvatima
„makarone“ gospode **Žnideršić & Va-
lenčić u Ilirskoj Bistrici, Kranjska,**
jer ista gospoda vjerni svom materinjom
slavenskom jeziku imaju napise na karto-
nima lih »Slavenski«, te stoga nije nam sada
nužda uzimati kot stranaca, koji nam šalju
»makarone« za napisom mađarskim, talijan-
skim i. t. d.

Ovu moju izjavu možete, ako želite, v
javnost dati.

Vladimir Gorsetić
trgovac
Požega, Hrvatska.

Ugodna prilika.
V ulici Nuova, nasproti lekarni
Zanetti se nahaja velik izbor
NAOČNIKOV
v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in
srebru iz najslavnejših tovarov s in pe-
riskopičnimi lečami od 25 novč. više.
Naočniki so zdravniško predpisani.
Moderne lorinje vdelane v žel-
vino kost, dalnogleđi za kopno, za po-
morju in gledališče.
**Termometri za mrzlico, baro-
metri in povekševalne leče** po ugod-
nih cenah.
Sprejemajo se poprave.

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam
sè zeleno varstveno znamko »nuna« 12 malil ali 6 velikih steklenic
4 krone franko.
A. Thierry-ja stolistno mazilo
2 lončka 3 kron 50 stot franko, razpošilja proti predplačilu:
A. Thierry-ja lekarna „Pri angelju varhu“
v Pregradi, Rogotec Slatina (Rohitseh-Sa-erbrun).
DUNAJ: Centralna zaloga: Leharnar C. Brady, Fleischmarkt 1. — BUDAPEST:
Lekarnar I. pl. Török in Dr. Egger. — ZAGREB: Lekarnar S. Mittelbach.
Na drobno se vdočiva povsod.

Velika zaloga koles po najnižjih cenah. Nova
kolesa I. vrste od Kron 150—200, vže rabljene
kolesa po K 80, 90, 100
Pneumatiki, dobre vrste K 9.—, Cevi K 5.—.
Ceniki gratis. Vsi deli jednako po ceni.

Največja novost! Ilustrovani dunajski koncertni ročni akordeon
dobre sestave in nizke cene veliko zanimanje. Posebno fini akordeon, 10
tipk, 2 registra, 20 dvojnih glasov, 2 pridržavala, 2 dvojna meha z okovi
od jekla, odprt klavirij od niklja, močen, širok, krasen glas, 35 cm velik
krasen instrument, jamčeno brez napake, 75 najboljših okevi, od niklja,
g odba jednaka 2 korom, lahka priučba. Cena s šolo K 9.— na ogled po
povzetju, ako ne ugaja, vrnem denar.

Najnovejše, velika novost! Fotografični popolen stroj Kr. 3.80 s
kojim zamore napraviti vsak brez prej-
šne znanosti popolnoma izgotovljene fotografije. Lahka manipulacija, velikost 5x5
Cena kompletnega stroja z vsemi potrebnimi in navodilom s krasno škatljico Kr.
3.80 Velik stroj z objektivom in neštevilnimi potrebnicami Kr 6.—. Za zunanje na-
roče se zaračuna zaboj 70 vin.

M. Rundbakin — zaloga
Dunaj. — IX Berggasse 3 — Dunaj.
Ceniki gratis in franko.

JAKOB BAMBIČ trgovec z jedilnim blagom
Via Giulia št. 7.
Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij,
vsakovrstnega olja, navadnega in najfinjšega.
— Najfinjeje testenine, po jako nizkih cenah,
ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja na-
ročeno blago tudi na deželo na debelo in
drobno. — Cenike razpošilja franko.
Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
o zmernih cenami.

Štefan Cruciatti
ornamentalni kamnosek
v Trstu, via della Pietà št. 25.
izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega
kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do
najlepšega in kompliciranega dela.
Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne
spomenike.

Velika zaloga slanega ali žaganega marmorja
v različnih merah belega ali barvanega.
Specijaliteta za pohištvo.
Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor
tudi za podove bodisi bele ali barvane.
Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih
cenah.

Redka prilika!
300 komadov za samih Mk. 3.
Ena krasna dobro idoča ura s 3 letnim jamstvom in
lepo verižo: 1 krasna garnit. gumbov za srajce
ovratnik in manšete iz double zlata; 1 fina škatljica
za cigare; 1 eleg. brušuro žepno ogledalo s finim
glavnikom; 1 beleznica v angležkem platnu; 1 eleg.
brošua igla za dame iz prima double zlata; 2 gumba
od simli briljantov; 1 krasno pozlačen prstan z imi-
tovanimi biseri za dame, ali gospode; 1 najboljša
novčarka z usnja; 1 krasna špila za kravato se simli
briljanti; 1 dobrodišče mila; 20 angl. predmetov za
dopisovanja in še 200 komadov raznih predmetov,
koji so doma neobhodno potrebni. Teh 300 predme-
tov za samih Mk. 3 z uro vred, ki sama toliko velja.
razpošilja samo nekaj časa po povzetju.

Skladišče Opava (Šlesko).
Pošto predalo št. 15
Pri odjemu 2 zavrtkov dodam lep noč z 2 resili brezplačno.
Kar ne ugaja, denar nazaj.

Novo tržasko pogrebno podjetje
se je premestilo
s pisarno in zalogo pogrebnih predmetov
na Piazza delle Legna 4.

To podjetje si je pred kratkim nabavilo
nove in elegantne vozove, potrebščine, in
obleke, vsprejelo v svojo službo novo in
praktično osebje ter vsprejema pogrebe ka-
teregakoli razreda po lastni tarifi.
Podjetje preskrbi tudi kolikorsibodi vozov
pri spremljevanju pogrebov na pokopališče.

M. U. Dr. Ant. Záhorský
priporoča svojo pomoč na porodih, abortih
in vseh ženskih boleznih, kakor: ne-
rednosti v perijodi, krvavenje, beli tok,
neredna lega maternice itd., kakor sploh
v vseh slučajih bolezni.
Ordinuje ulica Carintia št. 8. od
9-11 in od 2-4.

Remeljni v velikem izboru, bukove debal
orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogiee
za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za
stopnjice.
Cene zmerne.
Viktor Miklavez
v Trstu Via Fonderin št. 10.

Proti malokrvnosti
Železnato vino
lekarnarja G. Piccoli v Ljubljani
dvor. založnika Nj. Svetosti papeža,
Ima v sebi
90 krat več železa
kakor druga po reklamii ne-
zaslužno sloveča china-
železnata vina, katera
često nimajo več železa v
sebi, kakor vsako ceno na-
mizno vino.
Vsled tega največje
jamstvo za izdatnost
tega vina pri malokrvnih,
nervoznih ali vsled bo-
lezni pri oslablih ose-
bah, kakor tudi še posebno
pri bledih, slabotnih in bolelih otrocih.
Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Najbolja prevlaka za podove
je Fernolendtov
bliščeči lak za podove
v četero nijansah za mehak les, ki pokrije vsako
prejšno prevlakno, se ne prilepi, se ga lahko opere in
e trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni
v plehasti škatlji.

Ces. in kralj. privilegirana
tovarna kemičnih izdelkov
ST. FERNOLENDT
Zaloga:
Dunaj, VI Schulerstrasse št. 21.
Ustanovljena 1832.
Razpošilja se tudi po poštnem povzetju.

Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črnila
nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo
za ohranjanje podplatov „Vandol“. Kovinska čistilno
zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in
brnasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje
leščilo (biks)
Cenik pošljem brezplačno poštine prosto

FRAN HLAVATY
ulica Giulia št. 1/A.
Obuvala po angležkem in francoskem
vzorcu izdeluje po meri cenj. damam
in gospodom kakor tudi za otroke. Delo
okusno in trpežno.
Popraviljanje starega obuvala.

Jakob Kosmerlj
— TRST —
ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.
TRGOVINA
Jestvin in kolonijalnega blaga, delikates
in konserv.
Izbior raznih vin in likerjev.
Imam tudi filijalko v ulici Bastione št. 2.
nasproti ženskemu liceju.
Priporočam se p. n. občinstvu in sem
najudanejši
Jakob Kosmerlj.
Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

IVAN KRŽE
Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst
Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste
iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla;
velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene
pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo al
goudi breztoq

Obreduje hranilne vloge, stalne, ki si
nalože za najmanj jedno leto po 5%, na-
vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent
po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih
zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
sama.
Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
šletno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
odplačevanje, / tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadrugičke, ki vplačujejo de-
lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
stujejo po 6.15%.
Vplačevanje vrši se osebno ali potom.
položnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
od 9—12. dopoldne.

Važno oznanilo!
Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se
VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRJE
in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi
zalogi, analizovana in stavljen pod stalno kontrolo
zaveza za kemično analizovanje, ovlaščenega od c. kr.
avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode
in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137.
To določilo je izdalo visoko c. kr. notranje mini-
sterstvo radi pregostega kvarjanja vina, ki stavlja v
resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je
gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nege-
da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo
dejati bolnikom in konvalescentom, ker analizacija
zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki
so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo
hmeti najfinjša vina.

CENE:
Istrski teran liter po 32 novč,
Vino iz Kastelov pri Splitu 34
Vino iz Vise 34
Fino vino iz Vise 38
Vino Opolio 40
Belo vino iz Vise 40
Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorica)
V pisarni
dr. Gregorina in dr. Slavika
se vsprejme
pisarja - vežbenika.